

ORANJEWIJK

ons koninkrijk

IN DIT NUMMER O.A.:

EMMAKADE ANTIEK 30 JAAR JONG

JUMP! FREERUNNING KIDS

DE AVONTUREN VAN DE **BRUGWACHTER**

KIJKJE IN DE NACHTOPVANG WENDER

DILEMMA'S **FIETSSTRAAT** EMMAKADE ZZ

nr. 3
2024

**SPORTEN OP
LOOPAFSTAND?**

CONTACT:
SPORTSCHOOLDELEEUW@HOTMAIL.COM
WWW.SPORTSCHOOLDELEEUW.NL

OOSTERGRACHTSWAL 123, 8921 AC LEEUWARDEN

Femke de Boer

Zangles
Ademcoaching
Pianoles

www.femkedeboer.com
contact@femkedeboer.com
Verkorteweg 12 • 06 30 56 20 79

EVERT JAN HOEN
BOUW- EN SCHEEPSTIMMERBEDRIJF
EMMAKADE 198
8933 AX LEEUWARDEN
TEL.: 06 – 25096569 / 058 – 2125879
E-MAIL: EVERTJANHOEN@XS4ALL.NL

BIKESHOP
Leeuwarden

Zuiderplein 1A - Tel. 058-2897097
info@bikeshopleeuwarden.nl

ORANJEWIJK
ons koninkrijk

Visitekaartje plaatsen?
Dat kan voor 100 euro per
jaar, vier nummers.

**Benieuwd wat úw huis
waard is?**

Bel ons:
058 - 216 05 00

GRATIS EN
VRIJBLIJVENDE
WAARDE
BEPALING

Zuiderplein 31
Leeuwarden

info@bosmadewitte.nl
www.bosmadewitte.nl

Dochter&Zn
verloskundepraktijk

Emmaplein 1
www.dochterenzn.nl

Schoonheids- en kapsalon

Petra Reen

M 06 2147 7982

Jitske Maaïke

M 06 3985 4910

Willem Lodewijkstraat 53, 8933 BJ Leeuwarden

VAN DE REDACTIE

Langzaam glijden we van de zomer in de herfst. De natuur verandert, kleurt van groen naar oranje naar bruin en grijs.

Het woord transitie (transformatie, transformeren) beheerst het dagelijkse nieuws en de media.

Klimaat-, energie-, leefstijltransitie, wat moet er níet veranderen? Veranderen is van alle tijden. Toch staan veel mensen er ambivalent tegenover.

De term transitie/transformatie schoot mij te binnen toen ik de stukken van deze glossy allemaal had doorgenomen. Want ook in dit nummer vindt u verschillende verhalen van transformaties door de tijd heen. Ingrijpende veranderingen in een historisch pand, zoals te lezen is in het mooie verhaal over De Brugwachter. De herinrichting van de Emmakade zz tot fietsstraat: een transformatie die dilemma's oproept.

De overgang van de zomer naar de herfst betekent ook: paddenstoelen. U leest in de laatste column van Marten wat paddenstoelen eigenlijk zijn en hoe u ze kunt kweken. Hoe u ze kunt klaarmaken tot heerlijke gerechten leest u in Over de Kook met Jolanda Klamer.

Siem vertelt weer een smeug reisverhaal, dat leest als een reis door de tijd. Over transitie gesproken.

Weer over een heel andere boeg gooien de vrouwen van de Bootcamp het onder leiding van Minke Lodewijk. Door pittige training willen zij fit en sterk blijven en de onvermijdelijke transformatie naar fysieke veroudering vertragen.

Herman en Joke Dolstra vieren dit jaar de 30e verjaardag van hun antiekzaak. Zij zetten de tijd in feite stil in de periode van de Art Nouveau en Art Deco. In de maand november transformeren zij hun woonkamer tot verlengstuk van de winkel. Wonen in een decor van de vorige eeuw, en toch midden in de huidige tijd. Het kan.

U leest het allemaal in uw wijkblad.

INHOUD

VAN DE REDACTIE	3
AGENDA BUURTHUIS EN ACTIVITEITEN	4
VAN DE WIJKVERENIGING/VAN HET WIJKPANEL	5
BOOTCAMP	6
EMMA, DE COLUMN VAN LUUK	9
DE BRUGWACHTER EN BRILLIANT CLASSICS	10
FOTO'S FREERUNNING KIDS	14
HERINRICHTING EMMAKADE	15
AANKONDIGING KEUNSTFESTIVAL 2025	16
RUSSELL	16
ILLUSTRATIE KUNSTENAAR: CHASE KELLY	17
COLUMN VAN SIEM: REISVERHAAL	18
VERLIEFD OP JE HUIS... HERMAN EN JOKE DOLSTRA	21
COLUMN VAN FEMKE MOLENAAR	25
OVER DE KOOK MET JOLANDA KLAMER	26
WENDER NACHTOPVANG	28
COLUMN MARTEN ODINGA: PADDENSTOELEN	33
INFO EN CONTACTGEGEVENS, COLOFON	34
COLLAGE: ORANJEWIJK ORANJE	36

AGENDA BUURTHUIS EN ACTIVITEITEN

DERDE KWARTAAL 2024

LESACTIVITEITEN BUURTHUIS
Gysbert Japicxstraat 51

Wist je dat je het buurthuis ook kunt huren voor een privé feestje?
Meer informatie bij buurthuisbeheerder Auke Dijkstra (06-23735920)
Mailadres: adijkstra@gmx.com

MAANDAG

Cellolessen, op maandagmiddag en maandagavond en dinsdag eind middag/begin avond door **Annette Scholten**, lagestrijkers@gmail.com, **06 29518136**.

Mindfulness in de traditie van Thich Nhat Hanh iedere 1e en 3e maandagavond van de maand. Contactpersonen: **Josephine Wernsen** (jwernsen@xs4all.nl) en **Els Bultsma** (elsbultsma64@kpnmail.nl), **0566-620486** en **058-2883664**. Info: www.aandacht.net.

DINSDAG

Cellolessen, eens in de 2 weken op middag en avond, door **Annette Scholten**, lagestrijkers@gmail.com, **06 29518136**
Energeloket NEO, 9-17 uur

Mindfulness, van november tot 1 mei elke dinsdag van 19.30-22.00 uur. Contactpersoon Karen Sikkel, tel. **06-23553071**.
Ook voor beginners.

WOENSDAG

Schilderen en Tekenen, op woensdagmiddag en woensdagavond, door **Henk Krist**, henkkri@gmail.com, **06 26218914**
Zangkoor op woensdagavond, contactpersoon **Annie Bakker**, **06 23454946**
Energeloket NEO, 9-17 uur

DONDERDAG

Vioollessen van **Janneke Zwezerijnen**

Boeschoten, Tel. **06 30514597**
van 14.30 tot 18.00 uur
Energeloket NEO, 9-17 uur

VRIJDAG Geen activiteiten.

ACTIVITEITENKALENDER VAN/IN HET BUURTHUIS VIERDE KWARTAAL 2024

Voor alle activiteiten geldt: houd de social media (Facebook en Nextdoor) en de website (oranjewijk.nl) in de gaten voor de actuele informatie.

VOLWASSENEN

Filmavond: vrijdag 18 oktober 20.30 en vrijdag 13 december 20.30
Buurtcafé: zondag 3 november 16-18 uur met Wijnproeverij en zondag 1 december 16-18 uur: met Pubquizzz

JEUGD

Zaterdag 5 oktober **KINDERDISCO**, 15.30-17.00 uur in het buurthuis
Maandag 11 november: **Sint Maarten optocht** 17.00 uur
Zaterdag 14 december: 15-16.30 uur
Kerststukjes maken

OVERIGE ACTIVITEITEN IN DE WIJK

**Academie voor Popcultuur
Achter de Hoven**:
Open Dag zaterdag 16 november

**Inloophuis/Bijbelcentrum
Achter de Hoven 2C**:

- **De Bakclub**, voor kinderen van 6-12 jaar vanaf woensdag 25 september om de 2 weken van 15.30 - 17.00 uur.
- Voor meer info: 06-40242607**

www.inloophuisachterdehoven.nl

TWEE HANDIGE APPS

Via de **Nextdoor-app** kunt u een oproep doen als u de kat kwijt bent, of als u een paar liter erwtensoep te veel heeft gemaakt of als u hulp nodig heeft. In de Oranjestad gebruiken al zo'n 250 mensen deze app.

De **Omrin-app** is ook superhandig: u krijgt via de app een seintje als de bakken naar buiten moeten.

VAN HET BESTUUR

Het is weer voorbij die mooie zomer...

Was dat niet een liedje?!

Maar het is wel zo en bij het uitkomen van deze glossy is het zomerfeest ook al achter de rug. De dagen worden korter en het is al vroeg donker. Dat betekent minder buitenactiviteiten en moeten we de warmte en gezelligheid zelf organiseren.

Het bestuur heeft de planning voor komend half jaar al rond, de flyer met de data hangt, dat hoop ik tenminste, op de koelkast.

Voor de zekerheid nogmaals alles op een rijtje:

Buurtcafé: op **3 november** een wijnproeverij (hier moet je je voor opgeven) en op 1 december een Pub-quiz.

Filmavond: op **18 oktober** en op **13 december**.

Vrijwilligersborrel: **17 januari 2025**

Voor alle activiteiten geldt: houd de sociale media en de website (oranjewijk.nl) in de gaten voor de actuele informatie.

We hebben een **Whatsapp groep** waar alleen de **activiteiten** op aangekondigd kunnen worden.

Wil je ook een bericht via je telefoon ontvangen? Geef je telefoonnummer door op **wijkvereniging@oranjewijk.nl**

Nog geen lid? **Scan bijgaande QR code**

We hopen elkaar weer spoedig te treffen, graag tot ziens!

Namens de Wijk- en Speeltuinvereniging Oranjewijk

Mirjam Pruiksmā

VAN HET WIJKPANEL

NIEUWE HUISVESTINGSVERORDENING GEMEENTE

UW WONING IN ONZE WIJK (POTMARGEZONE) VERHUREN?

Per 1 juli 2024 treedt de nieuwe Huisvestingsverordening Gemeente Leeuwarden in werking. Met deze verordening wil de gemeente de beschikbaarheid van betaalbare koopwoningen vergroten.

De verordening heeft onder meer tot doel opkoopbescherming te bieden voor koopwoningen met een WOZ-waarde tot € 260.000,- in de volgende Leeuwarder wijken: Binnenstad, Bilgaard & Havankpark, Potmargezone (met Oranjewijk/Tulpenburg), Westeinde, Vrijheidswijk, Vossepark & Helicon, Heechterp & Schieringen, Dokkumer le e.o., Goutum, Oud-Oost, Sonneborgh e.o., Nijlân & De Zwette.

Nieuwe eigenaren van deze koopwoningen kunnen vanaf 1 juli alleen nog onder strenge voorwaarden een vergunning van de gemeente krijgen om de woning te verhuren.

Deze vergunning geldt de eerste vier jaar na aankoop. Verhuren kan alleen met een verleende verhuurvergunning of ontheffing van de opkoopbescherming die zijn aan te vragen via de website van de gemeente. De opkoopbescherming geldt niet als de woning vóór de startdatum van de nieuwe huisvestingsverordening al in eigendom was. Dit betekent dat de woning zonder vergunning mag worden verhuurd als de

eigenaar voor 1 juli 2024 als zodanig stond ingeschreven.

Met een nieuwe huisvestingsverordening wil de gemeente de beschikbaarheid van betaalbare koopwoningen in bovengenoemde Leeuwarder wijken vergroten. Deze woningen kunnen in ieder geval niet meer zomaar worden opgekocht voor de verhuur.

MEER WETEN?

Meer informatie over de Huisvestingsverordening Gemeente Leeuwarden, het werkingsgebied en de verhuurvergunning en ontheffing opkoopbescherming vindt u op de gemeentelijke website www.leeuwarden.nl, zoekterm 'Mag ik mijn huis verhuren?'.

Tekst en foto's: Fransje Grisnich

BOOTCAMP GEEFT EEN BOOST!

Op een druilerige zaterdagochtend fiets ik naar het terrein van Wetsus Watercampus. Daar heb ik afgesproken met Minke Lodewijk om foto's te maken van de Bootcamp die zij daar houdt met vrouwen uit onder andere de Oranjewijk. We willen in onze glossy meer aandacht voor sport en bewegen. Minke is de trainer, negen vrouwen doen vanochtend mee. Ondanks de miezerige regen.

Minke Lodewijk

CORONA

De Bootcamp is een initiatief van een aantal moeders uit onze kinderactiviteitencommissie, waar ook Minke deel van uitmaakte. In oktober 2020, het beruchte coronajaar, bedachten zij dat sporten in de buitenlucht op afstand

van elkaar nog wel kon nu alle zaalactiviteiten waren gestopt. Het terrein van Wetsus bleek heel geschikt omdat er een grote overkapping is waaronder droog kan worden gesport. De trappen en het 'hondenrondje' zijn ook prima te gebruiken als warming up.

STERKE VROUWEN

Minke Lodewijk is de enthousiaste trainer. Zij heeft een achtergrond als onderwijzeres en zich verder ontwikkeld tot personal trainer en health coach. Minke is van vele markten thuis. Zo is ze ook yogadocent, ademcoach, ze heeft kennis van voeding en dieetvrij (stressvrij) leven. Haar werk is gericht op het versterken van de kracht van vrouwen vanuit een holistische visie. Lichaam, geest en ziel zijn één en balans daarin is het beste voor gezondheid en welzijn, aldus Minke. Ze brengt het samen in haar eigen praktijk Holisk.

CIRCUITJES

Bootcamp is sporten in de buitenlucht waarbij vooral het eigen lichaam inzet is van de oefeningen, dit in tegenstelling tot fitness waarbij allerlei apparaten centraal staan. Dus hardlopen, traplopen, opdrukken, planken, hierbij maak je gebruik van je eigen lichaamsgewicht. Voor de afwisseling worden er wel diverse attributen gebruikt, zoals halters, elastiek, touw. Dat leidt tot allerlei circuitjes die de vrouwen uitvoeren. Tijdens de oefeningen wordt gezellig gepraat en een energieke playlist begeleidt het geheel.

De Bootcamp wordt drie keer per week gegeven: zaterdag- en maandagochtend van 9-10 uur en dinsdagavond van 19-20 uur. Je kunt je opgeven bij Minke (kijk op www.holisk.nl bij Powerfit).

BOOTCAMP: WAAR IS HET EIGENLIJK NIET GOED VOOR?

Op dinsdagavond kom ik terug om zelf een keer mee te doen. Ik zie er wel een beetje tegenop maar het valt me erg mee. De oefeningen zijn pittig maar goed te doen. En je kunt bij veel oefeningen zelf bepalen hoe zwaar je het wilt maken. Het is gezellig, niet te fanatiek, en met veel afwisseling. We rennen eerst naar de trappen van Wetsus, lopen die een paar keer op en af. We rennen terug naar de overkapping voor de circuitjes. Lekker muziekje er bij. Heerlijk om in de frisse buitenlucht aan het werk te zijn en je lijf te voelen. Ik vraag aan de vrouwen wat nou de kern is van bootcamp. "Fit, maar vooral sterker worden en blijven" is het antwoord.

"Goed voor je souplesse, je botten en spieren, zo lang mogelijk dingen zelf kunnen, het is sociaal, ja waar is het eigenlijk niet goed voor?!" is de conclusie van de hele groep, en ze lachen om dit inzicht. Aan het eind wensen ze me sterkte met de te verwachten spierpijn.

Nou, dat viel nog best mee. Ik voelde dat ik

gewerkt had, maar dat was ook de bedoeling. Een lekker, krachtig gevoel. Kortom: ook voor een vrouw op leeftijd is bootcamp te doen. Het geeft echt een boost!

Een duurzaam verantwoorde
boxspring voor een vergelijkbare
prijs van een reguliere boxspring.

Stel je eens voor...

Uitgerust wakker worden in een handgemaakt
bed van organisch katoen, biologische bamboe,
agave en Zweedse grenenhout. Zweedse ambacht
en design. Gemaakt met respect voor onze planeet
en voor een prijs die je niet verwacht.

Ecolife[®]
SWEDISH MADE BEDS

SLAPEN
MET EEN
GOED GEVOEL

 wielinga&tabbers

Zuiderplein 7 - 8911 AM Leeuwarden - 058 2126398

Voor meer informatie of het aanvragen van een brochure: ecolifebeds.nl

WWW.BWHONTWERPERS.NL

EMMAKADE 74A

Tekst en foto's: Luuk van der Veen

OVER EMMA EN ONZE WIJK

Laten we het eens over de Emmakade, het Emmaplein, de Emmastraat en de naamgeefster van dit alles in onze buurt hebben. Zowel de vrouw als de straatnamen hebben een bijzondere levensloop gehad.

DE VORSTIN

Emma von Waldeck Pymont, zoals ze voluit heette, werd in 1858 geboren in Bad Arolsen (D). Op 20-jarige leeftijd trouwde ze, in 1879, met de toen al 61-jarige Nederlandse koning Willem 3. Dat was zijn tweede huwelijk en zo'n veel jongere vrouw was echt nodig om te voorkomen dat de Oranje-dynastie zou uitsterven. De drie zonen uit het eerste (erg slechte) huwelijk van Willem 3 zijn nooit getrouwd geweest, ze overleden bovendien al ruim voordat hun vader zelf het loodje legde. Diens bijnaam Koning Gorilla en allerlei verhalen over zijn optreden als man, vader en koning maken duidelijk dat hij geen echte aanwinst voor het land is geweest...

Emma kreeg één dochter, de latere koningin Wilhelmina die in 1880 werd geboren. In 1890, toen Wilhelmina tien jaar jong was, overleed haar vader en werd zij als enige troonopvolger koningin. Omdat ze nog minderjarig was besloot het toenmalige kabinet Emma te benoemen tot regentes totdat haar dochter achttien jaar zou worden. Emma heeft dat vervangend koningschap royaal beter gedaan dan haar overleden man: ze nam haar bestuurlijke taken veel serieuzer en besteedde daarnaast veel aandacht aan de opvoeding van haar dochter. Zo heeft ze in acht jaar tijd het Huis van Oranje, dat onder Willem 3 een bedenkelijke reputatie had opgebouwd, weer positief 'op de kaart gezet'.

DE STRAATNAMEN

Net als andere gemeenten besloot ook de gemeente Leeuwarden een straat naar Emma te noemen. Twee zelfs: op 10 november 1898 werden de nieuw aangelegde straten ter weerszijden van het 'Nieuwe Kanaal' Emmakade noord- en zuidzijde genoemd.

c. dat door Burg. en Weth. is besloten aan de wegen ter weerszijden van het Nieuwe Kanaal van den Grachtwal tot de 2e Kanaalbrug den naam te geven van „Emmakade” noord- en zuidzijde, en aan de wegen van de 2e Kanaalbrug tot de Tijnje den naam van „Kanaalweg” noord- en zuidzijde.

Langzaam groeide vanuit de binnenstad de bebouwing langs die straten. Op 28 november 1905 was de bouw zo ver gevorderd dat het 'rondpoint' in de Gijsbert Japicxstraat een naam verdiende: dat werd toen het Emmaplein.

17. Dat door Burg. en Weth. de volgende namen zijn gegeven aan tot dusver onbenoemde straten:
Aan:
1. het rondpoint aan het eind der Gijsbert Japicxstraat, zoover deze thans is aangelegd den naam van Emmaplein;
2. de straat van het Emmaplein, loodrecht op en naar de Willem Lodewijkstraat dien van Regentessestraat;
3. de straat van het Emmaplein, loodrecht op en naar de Emmakade Z.Z. dien van Emmastraat;

Toen nog waren de twee zijstraatjes respectievelijk Emmastraat en Regentessestraat genoemd. Ook die namen refereren aan Emma, maar daar kwam de gemeente twee jaar later van terug.

9. Dat de benamingen „Regentessestraat” en „Emmastraat”, straten aan de zuidzijde van het Nieuwe Kanaal en uitkomende op het Emmaplein, door burgemeester en wethouders zijn ingetrokken en aan deze straten mede de naam „Emmaplein” is toegekend.

Jammer eigenlijk, want misschien waren de Emmastraat en de Regentessestraat wel de kortste straatjes van Leeuwarden geworden. Weer acht jaar later bereikte de

bouw de huidige Emmastraat, zo blijkt uit aankondigingen uit 1915 in de krant.

BURGERHUIS - Emmastraat.
5. De voor korten tijd gestichte, soliede en geriefelijke BURGERHUIZINGE, gekw. no. 17, aan de Emmastraat (bij en met vrij uitzicht aan de Willem Lodewijkstraat), met het erfopdrachtrecht van den grond, met vóór- en achtertuinje, kad. groot 1.17 are, tot 12 Mei 1918 vernurd aan mev. de wed. S. van der Meij voor f 270 's jaars boven de waterleiding. Bod f 2999.

Emma zelf heeft dit allemaal overleefd. Ze werd in 1909, toen de latere koningin Juliana werd geboren, nog een keer 'beoogd regentes'. Mocht er iets met koningin Wilhelmina gebeuren, dan zou Emma tot de meerderjarigheid van haar kleindochter opnieuw als regentes worden aangesteld. Dat kwam omdat Wilhelmina's man, prins Hendrik, niet geschikt werd geacht om het koningschap waar te nemen... Uiteindelijk overleed Emma in 1934, 75 jaar oud, aan de gevolgen van een longontsteking.

Een bewogen tijd met veel drama. Eigenlijk mooi dat dit in de straatnamen in onze wijk voortleeft. Het wachten is op een auteur die zich zet aan het schrijven van 'Emma, the musical'. Première in de openlucht op een podium op het rondpoint midden op het Emmaplein om te vieren dat we als wijk zo ongeveer 125 jaar bestaan?

Luuk van der Veen

Tekst: Japke Hoekstra

Foto's: Sita Koning / Japke Hoekstra

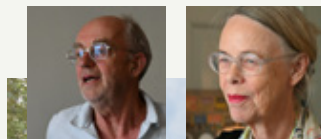
EEN WAARDIG PUNT

Op de lijst van mogelijk te schrijven artikelen staat al maandenlang Brilliant Classics. Het bedrijf tegenover de Kanaalsbrug met de CD's in de vensterbank. Daarnaast kregen we op het Walking Dinner de tip van Wim Sprik en Sjouck Thijsseling, die erboven wonen, dat er een interessant boekje is over de geschiedenis van hun pand De Brugwachter. "Een waardig punt", geschreven door Wims zwager Niek Boevé in 1989. Wim kreeg het cadeau toen hij het pand net had gekocht. Ik krijg toestemming om er vrijelijk uit te citeren. Dit vraagt om een combi-artikel.

POLITIEPOST EN BRUGWACHTERSWONING

Het verhaal begint met een, gelukkig mislukte, moordaanslag. We weten dit door het artikel in "Het Nieuwsblad van Friesland" van 16 december 1905. De dag hiervoor pleegt iemand bij het Nieuwe Kanaal een moordaanslag op Akke Kobus, een dienstmeisje van 21 jaar. Zij overleeft de aanslag, maar dat kwam zeker niet doordat de politie snel kon ingrijpen. Het Nieuwsblad schrijft hierover: "Er is geen politiepost bij het Kanaal, terwijl uit het drama van gisteren blijkt dat dat juist wel het geval had moeten zijn. Het politiekorps heeft behoefte aan uitbreiding." Ook de vereniging van bezoldigde agenten "In Samenwerking ligt onze Kracht" stuurt op 11 januari 1906 een brief aan de burgemeester waarin ze aandringen op uitbreiding van het politieapparaat. Ze voeren hierin ook aan dat de agenten te weinig rust krijgen nu de stad zich zo uitbreidt. "En dan moeten ze in die schaarse rusttijd ook nog naar de kerk....".

De burgemeester vraagt de commissaris van politie om advies. Die is enthousiast en neemt zelfs de vrijheid om maar vast de inrichting van de te bouwen politiepost te beschrijven. Het wachtlokaal, de arrestantenlokalen in vierkante meters tot de "privaten" aan toe. Ook moet er een afgesloten ruimte komen voor "een kar, een hond of iets dergelijks en ruimte voor een brancard".

Wim Sprik en Sjouck Thijsseling

De brugwachter in 2024

HOUTEN LOODSJE

Nu wil het feit dat de gemeente net in het bezit was gekomen van een stuk grond tegenover de Kanaalsbrug. Jarenlang was deze plek de tuin geweest van de heer Corbelein Battaerd, die hem niet wilde verkopen. Eerder was het de tuin van uitspanning "de Harmonie". Pas in 1905, na een grondruil, krijgt de gemeente de grond in handen en kan er ook een verbinding tussen de Kanaalsbrug en Achter de Hoven worden gelegd. Een mooie plek om een politiepost te bouwen en er is ook nog genoeg ruimte voor een brugwachterswoning. De directeur van gemeentewerken, de heer Hofkamp, is namelijk ook verantwoordelijk voor de bruggen en hun bemensing. De brugwachter woont nogal ver van zijn brug, getuige het volgende citaat (ingekomen stukken gemeentearchief Leeuwarden 26 januari

1906): "De man is verplicht om zoo goed als steeds van zijn gezin gescheiden te leven en zich op te houden in het voor hem bestemde houten loodsje".

EEN NAAR ALLE RICHTINGEN UITSPRINGEND GEBOUW

Hofkamp kan dus aan de slag. Hij steekt zijn licht op bij zijn collega Lindt uit Den Haag en gaat op werkbezoek. Met als gevolg dat het eerste ontwerp duidelijk overeenkomt met de politiepost aan de Laan van Meerdervoort in Den Haag. Hij begroot de

kosten op 13.000 tot 15.000 gulden, inclusief het hek dat "omdat het een politiebureau is, méér dan anders moet wezen. De extra so- liede inrichting der cellen, de waschgelegen- heid, het noodige meubilair en een brandwa- genhuisje". In de toelichting schrijft hij: "het is een naar alle richtingen uitspringend gebouw. Het heeft dan ook een ietwat netten vorm in een stijl die nogal een idee van soliditeit geeft (...). Voor een politiebureau zeer aan te bevelen"

BOUWEN VOOR EEN EEUW OF LANGER

Na een paar ontwerpen waar uiteindelijk weinig van terug te vinden is, kiest de gemeenteraad met 16 voor en 3 tegen voor een behoorlijk prijzig plan. We krijgen een kijkje in de argumentatie hiervoor: "wat moet een brugwachter wel, die direct boven de cellen slapen moet, als een celbewoner met handen en voeten tegen zijn celdeur aanbont, als de cellen niet bijzonder goed geïsoleerd worden?" Bovendien vindt Hofkamp: "er moeten eerste soort materialen gebruikt worden, want gebouwen van de gemeente worden niet zoo zuinig en netjes bewoond als die van particulieren, daarom moet alles sterker zijn. Bovendien mogen we niet vergeten dat de gemeente voor een eeuw of langer bouwt en een

De brugwachter 100 jaar geleden (met politieagenten)

dronken man is opgeborgen, maar voor zoo'n enkel feit kan men dit posthuis niet in stand houden". De politiepost wordt opgeheven en verbouwd tot brugwachterswoning. Op 12 mei trekt Douwe Soepboer, brugwachter van de Oosterbrug er met zijn gezin in.

"Een multifunctioneel complexje, in levendige zorgvuldige eclectische vormen verwezenlijkt", aldus Peter Karstkarel in 'Leeuwarden 700 jaar bouwen' Zutphen, 1985

Teken
Nieuw
Amsterdams
Peil

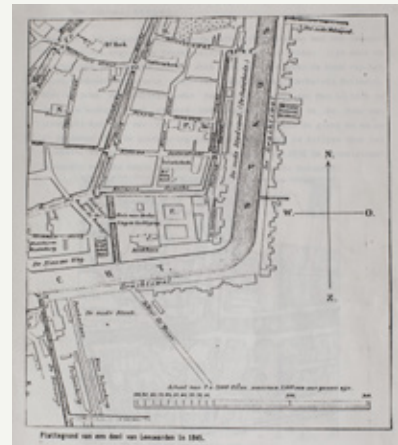
particulier niet verder denkt dan ten hoogste een mensenleven."

RUSTHUIS

In 1933 heft de gemeente de politiepost op. Met de opkomst van auto en motorfiets is het probleem met de afstand tot de stad opgelost. De burgemeester laat in de gemeenteraad weten: "het posthuis is niets anders geweest dan een rusthuis voor het personeel. Het heeft eigenlijk in de loop der jaren geen anderen dienst gedaan. Ik wil niet ontkennen dat er misschien wel eens een

Stadsuitbreiding, een ware metamorfose.

Tot 1867 kon je als particulier in de buitenbuurten hier en daar huizen bouwen zonder een duidelijk plan. In 1866 was de spoorlijn naar Groningen aangelegd en er was ook behoefte aan een verkeersader via het water. De Potmarge en het Vliet waren te smal, daarom werd het Nieuwe Kanaal aangelegd. Daarna ontwierp de directeur van gemeentewerken, WCA Hofkamp, een grondplan voor de terreinen aan weerszijden van het kanaal. De Emmakade, de Verkorte Weg en de Maria Louisastraat waren hierop geprojecteerd. Mét riolering en buizen voor gas en waterleiding wat voor die tijd heel vooruitstrevend was. En zo onderging in een viertal jaren deze wijk een ware metamorfose.

BRILLIANT CLASSICS, INTERVIEW MET JEROEN VREUGDENHIL

Waar vroeger de politiecellen waren, huist nu muzieklabel **Briljant Classics**. Jeroen (als **managing director**) en zijn 10 collega's brengen hier zo'n 150 cd's per jaar uit. Hij had net even in de glossy zitten bladeren toen ik aanbelde om een afspraak te maken voor een interview.

WAT KUN JE DE LEZERS VAN DE GLOSSY VERTELLEN OVER HET BEDRIJF BRILLIANT CLASSICS?

We zijn een muziekmaatschappij en bestaan sinds 1995. Je kunt ons vergelijken met een boekenuitgeverij, alleen maken wij klassieke muziek. Nog steeds lp's en cd's, maar tegenwoordig natuurlijk ook digitale content. We hebben een eigen website: Klassiek.nl, een soort kleine bol.com. Een klein deel verkopen we aan consumenten, maar we zijn een productiemaatschappij. We krijgen muziekbanden aangeleverd en daar maken wij een product van. Met mooi artwork, een foto van de artiest en goede teksten. Mensen begrijpen vaak niet wat er in dit pand zit. Ze denken wel eens dat we diamanten verkopen, of slijpen. En een buurtbewoner wilde aan de deur een cd van Simeon ten Holt kopen die hij in de vensterbank zag staan.

Jeroen Vreugdenhil

TEGELTABLEAU

We zijn begonnen in de jaren 90. De oprichter was Arjen Terpstra, een markante Fries. Schrijver, filosoof en zakenman. Destijds noemde je het een platenmaatschappij. Ze heetten toen nog Columns Classics en zaten in een pand op de Tuinen. Een tegeltableau met cd's herinnert daar nog aan. Samen met de huidige artistiek directeur Pieter van Winkel bedacht Arjen om grote aantallen cd's bij het Kruidvat te verkopen tegen een heel lage prijs. Het begon met de complete werken van Bach. Dat werd heel groot en er kwamen allerlei bedrijfjes omheen in de entertainment-business. Een filmmaatschappij (van de Kameleonfilms), een uitgeverij, een gamesbedrijf en een uitgeverij van popmuziek (bijvoorbeeld van Velzen). Ze verhuisden naar de Westersingel waar uiteindelijk meer dan 200 mensen werkten.

37 MILJOEN ELPEES

Later is het bedrijf failliet gegaan. Er werd veel geld verdiend, maar ook veel uitgegeven. Een

investeringsmaatschappij kocht het geheel toen op. Ze maakten het weer winstgevend door de minder lucratieve delen af te stoten en de belangrijkste dingen te behouden. In 2012 verkochten zij het weer aan Edel, het huidige hoofdkantoor in Hamburg. Daar werken ongeveer duizend mensen die 37 miljoen elpees per jaar drukken.

WORDEN ER DAN NOG ZO VEEL CD'S EN ELPEES VERKOCHT NU MUZIEK ZO GEMAKKELIJK TE STREAMEN IS?

Jazeker, de helft van onze omzet bestaat uit cd's. In Nederland hebben veel mensen geen cd-speler meer, maar in het buitenland wel. We verkopen in Japan, Amerika, Zuid-Korea, Italië, Spanje, Engeland, Frankrijk... Nederland is altijd al een apart land geweest. Toen in 1983 de cd opkwam, brachten mensen hun platenspeler naar de kringloop. Nu komt de elpee weer helemaal terug. We verkopen er ongelooflijk veel. De klank is beter en het

is meer een beleving. Je pakt de plaat uit de hoes en zet hem op. Het is een lifestyle-dingetje en je hebt natuurlijk de verzamelaars. We zien op de website dat sommige mensen al onze uitgaves kopen.

WAAR BEGINT HET IDEE MEESTAL?

Meestal komen de ideeën van de musici of de producers. Als we het interessant vinden gaan we met ze in zee. Het is onze kracht dat we het leuk vinden iets te doen wat niet vanzelfsprekend is. Binnen het wat behoudende Duitse concern zijn wij jong en experimenteel. En daar krijgen we alle ruimte voor.

BIJZONDERE PROJECTEN

Wij zijn groot in onbekende dingen uitbrengen. Onbekend werk van bekende componisten, maar ook onbekende componisten die prachtige muziek hebben geschreven. (Jeroen laat me een cd zien van de onbekende Dandrieux, componist van orgelmuziek). Er zit een boekje bij met informatie over de componist en het instrument. Zelfs de temperatuur in de kerk en de luchtvochtigheid wordt genoemd.

Hier zijn we ook heel trots op. Jeroen geeft me een boekje met op de kaft een klassiek portret van een meisje met een fluit. Dit is Adriana vanden Bergh, die als tiener al virtuoos kon spelen, zo blijkt uit onderzoek. Jacob Becker, een tijdgenoot

van Rembrandt schilderde haar in 1650; "A portret of a lady as the muse Euterpe". De musicoloog Thiemo Wind brengt het portret tot leven met een boek over haar leven en op de bijgevoegde cd kun je opnames van de afgebeelde bladmuziek horen. Wij houden van bijzondere projecten en onze klanten variëren van de beginnende muzikliefhebber tot de nerd.

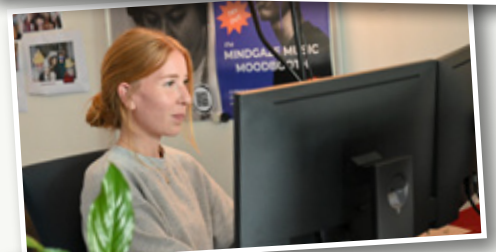
ER WORDT NATUURLIJK OOK VEEL KLASSIEKE MUZIEK GEBRUIKT IN FILMS, OOK VOOR JONGEREN. STARWARS, LORD OF THE RINGS... EN ONDER VLOGS EN YOUTUBE-FILMPJES....

...en met de opkomst van games. Mensen die een documentaire, een Netflix-serie of een film maken, kopen de muziek bij ons in. Wij zijn de eigenaar. Dat wordt steeds meer een verdienmodel. Maar onze bestsellers zijn André Rieu en populaire componisten als Enaudi. Als musicoloog beschouw ik dat oneerbiedig gezegd als geneuzel, maar voor een bepaald publiek is dat heel interessant. Soms is het van heel goede kwaliteit en klikken mensen er vaak op in ons YouTube-kanaal en daar komt ook een flink deel van onze omzet vandaan.

WAT ZIJN JULLIE TOEKOMSTPLANNEN?

We zijn bezig een nieuw label op te zetten: Neo Classics. Muziek van nog levende componisten zoals Arvo Pärt, Philip Glass, maar ook onbekendere jonge makers. Ook experimenteren we met muziek gemaakt in samenwerking met AI. Je kunt daar bang voor zijn, maar je kunt het ook gebruiken in

je creatieve proces. Doordat de techniek snel verandert, verandert de vraag van de markt ook snel en daar spelen wij op in. We hebben geen behoefte om te groeien. We zitten in een leuk en origineel pand, met een prachtig uitzicht. Het is precies groot genoeg. We hebben een goede band met elkaar en een fijne verhuurder.

FREERUNNING KIDS

Op zondag 23 juni gaf Anas Ayoubagha een workshop freerunning aan een groepje enthousiaste kinderen in de speeltuin. Anas wist goed gebruik te maken van de mogelijkheden die onze speeltuin biedt. Zo sprongen de kinderen over de tafeltennistafel, over het hek van de voetbalkooi, hingen ze aan het klimrek en aan de glijbaan. Ze maakten tot slot spectaculaire sprongen, net als Anas himself.

Tekst & foto': Fransje Grisnich

'STRIJD' OM DE RUIMTE: DILEMMA'S

Eind mei en begin juni organiseerde de gemeente drie inloopavonden in ons buurthuis voor woonschibbewoners. Onderwerp: de herinrichting van de Emmakade ZZ tot fietsstraat en de aanpassing van aanmeervoorzieningen van de woonschepen. Na de (succesvolle) herinrichting van de Maria Louisastraat tot doorfietsstraat wordt het traject Emmakade zuid nu ook aangepakt. Reden voor de redactie om poolshoogte te nemen. Voor dit artikel heb ik gesproken met Auke Dijkstra, woonschibbewoner, Herre Haarsma, voorzitter Vereniging Schippers te Leeuwarden VSL en Henk Douma, lid werkgroep Fietsstraat Emmakade Zuidzijde.

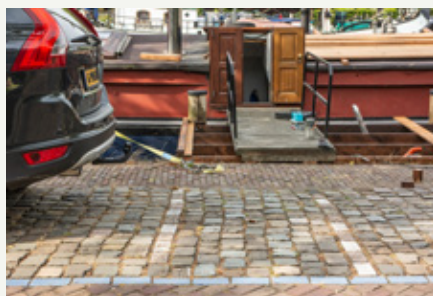
DOORSTART EMMAKADE ZUIDZIJDE

Voordat de Maria Louisastraat werd gerenoveerd was er al uitgebreid overleg met de gemeente geweest over de aanpak van de Emmakade. De bewonerswerkgroep, met daarin huis- én schibbewoners, had succes geboekt in de keuze van de straatbedekking: geen roze asfalt maar gebakken klinkers. Daarover is iedereen het eens. Ook heeft de werkgroep de toezegging gekregen dat maximaal zal worden ingezet op behoud van de bomen. De werkgroep pleit ook voor vernieuwing van het trottoir en vervanging van de grijze lantaarnpalen door beter in het beschermd stadsgezicht passende exemplaren, aldus Henk Douma.

De klus werd echter uitgesteld toen bleek dat de kades van de Emmakade dusdanig verzwakt zijn dat meer studie voor een juiste aanpak noodzakelijk was. Nu is de gemeente klaar voor het vervolg. De bewoners ook?

DILEMMA'S: BOMEN EN PARKEERPLAATSEN

De avonden met de schippers brachten een aantal bezwaren en dilemma's aan het licht. Auke Dijkstra vertelt dat hij en anderen zich zorgen maken over de plannen met de bomen. Die zouden, naar de wens van de gemeente en huizenbewoners, behouden

moeten blijven maar wel flink gesnoeid in de kruinen. De wortels worden dan deels afgekapt om geen schade aan het nieuwe wegdek te veroorzaken. Auke e.a. denken dat de bomen na die ingreep toekomstige stormen mogelijk niet kunnen weerstaan en er gevaar dreigt voor omvallende bomen op boten, auto's, huizen. Hij wil ze liever vervangen door andere, meer geschikte bomen. Dilemma.

VRIJE IN- EN UITGANG VOOR SCHIBBEWONERS

Een ander bezwaar vanuit de schippers is de ingreep in het aantal parkeerplaatsen aan de kadekant. De boomvakken worden veel groter om de bomen meer ruimte te geven, waardoor er minder parkeerplaatsen overblijven én het ten koste zal gaan van een vrije in- en uitgang voor schibbewoners. En waar moeten de cliënten van bij voorbeeld de tandarts en bezoekers van het Odd-Fellowhuis straks hun auto kwijt? Tegelijkertijd

zullen die nieuwe boomspiegels een fraaie aanblik geven, zoals aan de Oostergrachtswal. Dilemma.

VERVOLGAVOND VOOR ALLE BEWONERS

Het laatste woord is hier nog niet over gesproken. Jammer is dat de bewoners niets meer van de gemeente hebben gehoord na de inloopavonden. Maar in het mailtje van de gemeente aan het Wijkpanel lees ik dat er na de zomervakantie nóg een informatieavond komt, voor schip- én huizenbewoners van de Emmakade zuidzijde samen. Om alle inzichten, bezwaren en dilemma's op een

rijtje te zetten en te beoordelen of men er met elkaar uit kan komen. Deze laatste zin is trouwens mijn eigen interpretatie van de bedoeling van die avond, dat stond er niet bij. De gemeente wil eind van het jaar definitieve keuzes maken en begin 2025 met de herinrichting starten. Reden voor de werkgroep Fietsstraat Emmakade Zuidzijde om weer bijeen te komen om de stand van zaken en mogelijk te ondernemen acties te bespreken.

We houden u op de hoogte.

KEUNSTFESTIVAL ORANJEWIJK 2025

JA, we gaan in september 2025 weer een KeunSTfestival Oranjewijk organiseren! Het is dan alweer 5 jaar geleden dat het eerste KeunSTfestival Oranjewijk plaatsvond en wat was dit een succes.

CREATIEVELINGEN GEZOCHT!

Net als voor de eerste editie in 2020 willen we alle creatievelingen in de wijk uitnodigen om zich op te geven. De volgende deelnemers hebben zich al aangemeld:

BlaasVaak, CYLKI (Cilke Schaaf), Jettien van de Bij, Arend Loerts, Anna Sieben-de Haan, Jet Mous, Sjoeke en Douwe Idema, Femke Molenaar, Jenny Piso, Gllbert Terpstra, Fransje Grisnich, Sita Koning, Chase Kelly.

Naast een open atelieroute bij buurtgenoten thuis willen we in de speeltuin ook weer ruimte bieden aan muziek, gedichten of Spoken Word. Verder denken we aan een kleine kunstmarkt waar ook werk geëxposeerd en zelfs verkocht zou kunnen worden. Als je huis eventueel minder geschikt is voor schilderijen, foto's of keramiek, kun je je

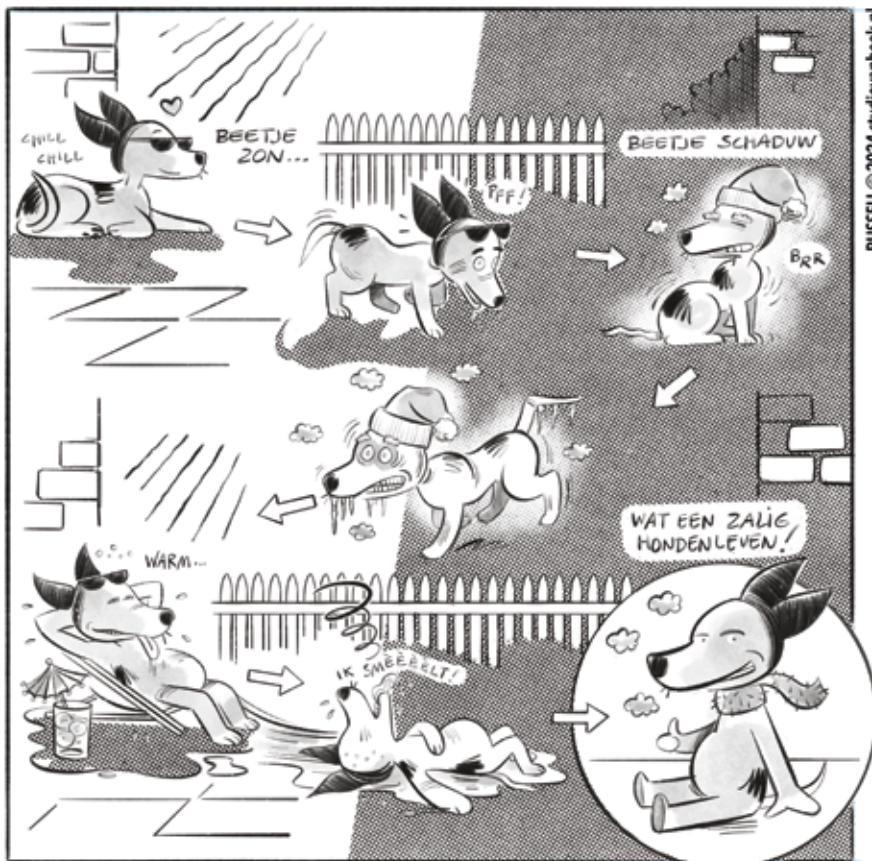
ook opgeven. Wij willen dan bekijken of je ergens anders kunt exposeren.

WIL JE MEEDOEN OF HEB JE SUGGESTIES?

Stuur dan een e-mail naar keunstfestivaloranjewijk@gmail.com

We houden ons altijd aanbevolen voor ideeën. Als je vragen hebt of mee wilt helpen met de organisatie kun je dat ook aangeven.

*Kunstcommissie Oranjewijk,
Jenny Piso, Fransje Grisnich en
Erika van Driel*

RUSSELL

KUNSTENAAR IN DE WIJK

Titel: A|B.C.|

Afmetingen - 70x100cm

CHASE KELLY

Chase exposeert van 14 september tot en met
17 oktober bij Kunstuitleen Friesland.

Texel of Frankrijk. Van mijn ouders mochten de kinderen kiezen. Wij kozen allemaal voor Frankrijk, waar we nog nooit waren geweest. Lees mee met mijn avonturen in het land van de stokbroodschransers!

DE REIS

De vakantie was al een tijdje van tevoren gepland en we hadden er allemaal heel veel zin in. Om 5 uur 's ochtends werd ik gewekt en om 5 uur 's middags kwamen we aan in de buurt van Granville. Een lange zit, maar gelukkig had ik van tevoren wat luisterboeken gedownload zodat ik mij in stilte kon vermaken. Ik merkte wel dat mijn ouders dat ook fijn vonden, want als ik maar 5 minuten was gestopt met luisteren en net was begonnen om overal mijn mening over te geven, vroegen ze al of mijn luisterboek soms uit was. Nou ja, zeg!

HET HUIS

Ik krijg altijd zo'n hysterisch blij gevoel als we aankomen op de bestemming. Het moment van de sleutel omdraaien en dan als een razende op verkenningstocht gaan! We waren allemaal tevreden met het huis en al snel gingen we de kamers verdelen. Ik heb met mijn broer Dirk de grootste kamer gekregen die een eigen badkamer had! Dirk en ik zijn het beste duo om samen te slapen, omdat we allebei rustige slapers zijn.

REISVERSLAG NORMANDIË & PARIJS

We hebben twee regels;

1. als je stil bent, blijft de ander ook stil
2. elkaar NIET aanraken!

Verder snurkt heit nogal, leest mem stiekem de hele nacht op haar lichtgevende e-reader, krijg je van Thijs de hele tijd zijn knie in je rug of ribbenkast en als je bij Inez slaapt ben je helemaal de pineut, want zij vindt het leuk om de dag om 6 uur 's ochtends te beginnen. Kortom, Dirk en ik zijn een gouden combi!

HET STRAND

De volgende dag gingen we naar een strand dichtbij ons huisje, ongeveer 20 minuten rijden. Daar hadden ze ook twee zwembaden die met zeewater werden gevuld als het vloed was. Het hoogteverschil tussen eb en vloed is 9 meter hoogte, dus dat betekent dat als het vloed is dat je geen strand meer over hebt, alleen maar zee. Als het dan eb wordt, komen de zwembaden tevoorschijn gevuld met vers blauw zeewater. Aan het einde van de middag was de zee zo ver weg, dat we alleen de zwembaden nog konden gebruiken. Best slim bedacht van die Fransen. Het weer: 32 graden, strak blauwe lucht!

ABBAYE DE HAMBYE

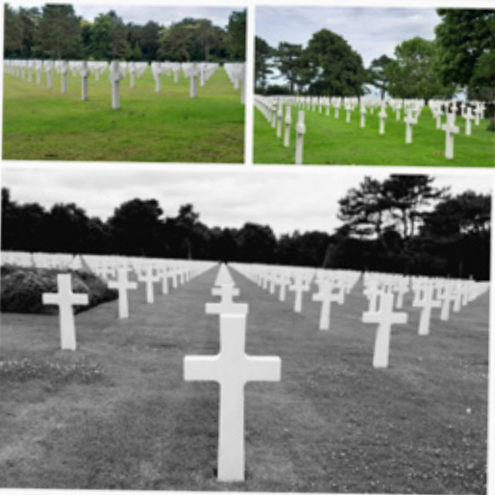
We gingen in de ochtend lekker ontspannen en uitslapen. Daarna gingen we naar Abbaye de Hambye, een klooster die in 1100-1200 werd gebouwd, maar nu een hele mooi ruïne is. We gingen daar naartoe en mijn zusje ontdekte daar de tablets! Die tablets lieten zien hoe het er vroeger uitzag. We zagen de monnikenverblijven, de kerk zelf, een mooie plek achter de kerk, een paar kamers waar uit de bijbel werd voorgelezen en waar de bijbel werd overgeschreven. Het weer: 19 graden, droog en af en toe miezerregen

AIRBORNE MUSEUM EN AMERICAN CEMETERY OMAHA BEACH

Vandaag stond in het teken van WOII. Van te voren hadden we een stukje van de film 'Saving private Ryan' gekeken, om een indruk te krijgen hoe verschrikkelijk het was om als soldaat aan te komen op Omaha Beach. We gingen eerst naar het Airborne Museum. We kregen allemaal een eigen tablet met een route, informatie en filmpjes. Dat was echt heel leuk. In het dorp staat een kerktoren en daar hangt nog altijd een parachute met pop aan de kerktoren. De soldaat die daar vroeger hing, heeft het overleefd. Later heeft hij ook nog in Arnhem gevochten. Daarna gingen we naar Omaha Beach waar de Amerikaanse begraafplaats is voor de

soldaten. Er zijn meerdere grote velden vol met kruizen. I kruis is I gestorven soldaat. In totaal liggen er 9.387 Amerikaanse soldaten begraven en dat zijn alleen nog maar de Amerikaanse soldaten. Ik besepte toen eigenlijk pas hoeveel mensen er zijn gestorven om onze vrijheid mogelijk te maken. Het weer: 21 graden, zonnig en bewolkt

LE MONT-SAINT-MICHEL

Le Mont-Saint-Michel is een dorpje op een eiland. Als het eb is, is het water weg en kun je over de zeebodembodem naar de overkant lopen. Als het vloed is, kun je alleen maar via een brug naar het dorpje toe. We reden in de auto er naartoe en dan opeens zie je het in verte liggen met de hoge kerktorens er op. Het is alsof je terug kijkt in de tijd; de Middeleeuwen, de tijd van Steden en Ridders, kortom de tijd zonder internet. We liepen door een hele drukke, hele smalle winkelstraat kronkelend naar de kerk die bovenop het eiland staat. Het

was best een steile klim met veel trappen, maar het was de moeite waard, want het was daar erg mooi en rustig en heel groot. Daarna gingen we naar beneden door de inmiddels verlaten winkelstraat, want het was al avond geworden. Het weer: 21 graden zonnig en bewolkt en harde wind.

ANDER STRAND

We gingen op weg naar een ander strand, maar dit strand was niet zo fijn als de vorige. Dit strand had namelijk veel scherpe stenen in het water en op het strand. Maar de zee was zo mooi blauw en de golven waren zo leuk dat we toch bleven. Uiteindelijk bloedend weer in de auto terug naar het huisje, nagenietend van prikkelende schaafwonden in zout water. Het weer: 25 graden en strak blauwe lucht.

SPELLETJESDAG

Het is de laatste dag en we gaan non-stop spelletjes spelen. Sowieso spelen we elke avond het spel Exploding Kittens. Een hilarisch kaartspel met gekke kaarten met gekke namen. Het regent de hele dag en we besluiten om er toch even op uit te gaan in campingoutfit (korte broek, hoodie en badslippers met sokken). Bestemming: de LIDL zo'n 30 minuten verderop. Wat een geweldige winkel om te shoppen in het buitenland. Een welbestede laatste dag. Het weer: 19 graden, regen, regen en nog eens regen, maar beregezellig.

ANDER VERBLIJF VOOR 3 NACHTEN

Het andere verblijf was ongeveer 3 uren rijden. Het was een ouderencentrum dichtbij Parijs. We verdeelden 2 appartementen, een kamer voor 4 personen voor de mannen en een kamer voor 2 personen voor de vrouwen. Het was best wel leuk, want er was ook een bingozaal, en lieve oude Franse mensen die vriendelijk glimlachend naar je keken en soms een licht urine-zweempje achterlieten. Schattig toch? Het weer: 19 graden, regenbuien

PALEIS VAN VERSAILLES

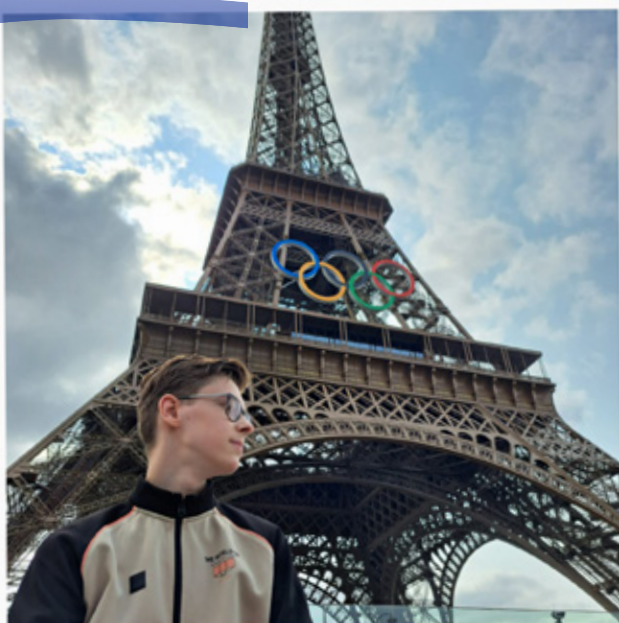
Vandaag gingen we naar het paleis van Versailles, waar meerdere Louie(tjes) met cijferreeks achter hun naam hebben gewonnen. Toen we daar aankwamen, was het best wel druk en al dat goud aan de buitenkant indrukwekkend. We gingen rondkijken terwijl ik audiotours ging beluisteren over de kamers. Helaas wou de rest niet op mij wachten, omdat ik een audio-tour-freak ben. ARGHH, cultuurbarbaren! Hierdoor heb ik een paar kamers niet kunnen beluisteren.

We zijn ook in de slaapvertrekken van de koning en koningin geweest, de Napoleon Bonaparte-kamer, de Hall of Mirrors en nog wel wat meer. Toen we de tweede verdieping hadden gehad, waren we onderhand wel moe, omdat alleen de tweede verdieping al zo groot was.

De tuinen en het park hebben we ook nog eventjes gedaan en toen waren we echt kapot, maar gelukkig was daar de McDonalds en die bleek super goedkoop in Versailles. Wat een bof!

Het weer: 23 graden en zonnig.

PARIJS!!!

De laatste dag van de vakantie in Frankrijk. Dus moesten we maar iets groots doen.

Wat is beter dan een dagje Parijs?

We gingen met de bus en de trein naar Parijs en toen was ie daar; De Eiffeltoren. Parijs' meest toeristische attractie, waar wij Franse chocoladebroodjes aan Franse duiven voerden. We maakten een rondvaart over de Seine en we zagen de beschadigde Notre-Dame. Daarna liepen we de Arc du Triomphe en gingen we de Apple-store bekijken aan de Champs-Elysees. Toen met de metro naar het Louvre, waar we wat te drinken namen, wat duurder bleek dan uit eten bij de McDonalds.

Vervolgens lustten we de drankjes niet en

werden we overvallen door een zwerm wespen. Kortom, een onvergetelijke ervaring! Daarna waren we moe en gingen we met de metro, de trein en de bus terug naar ons oude vertrouwde seniorencomplex om ons klaar te maken om de volgende dag terug naar huis te gaan. Het weer: 24 graden, zonnig en soms wat wolkjes

AANRADEN OF NIET?

Ja, aanrader! Je hebt lekker veel tijd om dingen te doen, te ontspannen en je maakt heel veel van Frankrijk mee! Het is er niet zo warm, waardoor je lekker veel kan doen.

Kleine tips om ongemakkelijke situaties te voorkomen:

- Stop niet je pinpas in het gleufje voor de parkeerkaart, want dan slikt ie je pinpas in (mijn vader heeft hier inmiddels van geleerd).
- Leg niet je portemonnee met pinpas, rijbewijs en creditcard op het dak van de auto om er vervolgens 200 km mee te gaan rijden en er dan achter te komen dat het ding niet meer op het dak ligt (ook hier heeft mijn vader ervaring mee)
- Vraag niet hardop in een lege grote kerk: "Wie hangt er eigenlijk aan het kruis?" Waarop 5 medereizigers het uitgieren van het lachen. (Ik noem geen namen, maar laten we zeggen dat Inez is ook weer wat wijzer is geworden.)

Foto's: Sita Koning Tekst: Rita Hogerhuis

LIEFDE, PASSIE EN KOOPJESJACHT!

2 juli 1994: Joke van Houten en Herman Dolstra, beiden afkomstig uit het onderwijs, openen de deuren van Antiekzaak Emmakade op nummer 2. Dertig jaar later hebben ze er nog steeds lol in. 'De hoogtijdagen zijn voorbij, net als wij,' lacht Herman. 'Ik ben al 70 en Joke wordt het bijna.'

'Het begon eigenlijk omdat we een hobby hadden: dit prachtige huis vullen. We waren altijd op zoek naar mooie spullen. We zijn echte koopjesjagers. Van het een kwam het ander, en toen bedachten we dat het wel leuk zou zijn om een winkeltje te beginnen. Eerst in de voorkamer van ons huis aan de Emmakade 4, later in het pand naast ons huis, waar eerder de Friese boekwinkel zat.'

'Kijk, er zit maar één deur tussen onze woonkamer en de winkel. Als we de bel horen, doen we de deur open en zeggen we: 'Hallo, kan ik je helpen? Of wil je liever even rondkijken?' Het is eigenlijk een hobby, maar ook een levenswerk. Het is compleet uit de hand gelopen. Toen we de winkel kregen, schakelden we direct naar de derde versnelling. De mooiste dingen hielden we zelf en de rest ging naar de winkel.'

Op een van hun inkoopreizen in 1995, vonden Joke en Herman bij een handelaar in antieke bouwmaterialen in België hun inmiddels beroemde glas-in-loodplafond. 'Binnen een uur hadden we het gekocht. We moesten er wel een serre voor laten bouwen en een stuk van de tuin opofferen, maar dat hadden we er graag voor over. Als je goed kijkt, zie je er een batik-achtig motief in.'

'We zijn goed op elkaar ingespeeld. Als we op de markt lopen en Herman moet even iets naar de auto brengen, loop ik nog even door. Dan haalt hij me in en zegt: 'Zag je

dat beeldje net?' Dan zeg ik: 'Ja, dat heb ik al gekocht.'

'De kwaliteit van antiek gaat achteruit. Kijk eens bij de Supervlooi of de donderdagsmarkt. Het is vaak huishoudspul, koper, tin, enzovoort. Dat willen wij niet in onze winkel. Onze collectie begint rond 1900 en loopt door tot hooguit 1950. Wij wilden in de stijl van ons pand verkopen. Glas-in-lood is wat we het meest verkopen. Vooral in deze wijk... haha. En

Murano-glas, daar hebben we ook het nodige van.'

'We noemen het antiek, maar we hebben altijd bijzondere woninginrichtingen nagestreefd. Het is oud, maar de kwaliteit is dat het mooi is. We hebben ook opgezette kraaien, pauwen en vlinderdozen. Dat is weer helemaal in, hè? Veel jonge mensen komen daarvoor naar de winkel, maar die hebben nog geen geld. Die zeggen dan: 'Als we een baan hebben, komen we terug.' Leuk hoor, die opleving.'

'Toch zou ik deze zaak niet opnieuw willen beginnen. Je moet wel een hele sterke drive hebben. Als ik mijn zoon vraag of hij het van ons wil overnemen, zegt hij: 'Nee, bedankt.' Hij kent de tijd dat wij echt elk dubbeltje moesten omdraaien. Er is hier zoveel liefde, passie, maar ook geld in gestoken.'

'We kregen verkering toen we 17 waren en hebben sindsdien een gezamenlijke passie tot verzamelen ontwikkeld.'

'De meest emotionele waarde heeft onze lamp. We gingen liftend naar Amsterdam, omdat we geen cent te makken hadden, en kochten hem toch. Hij kostte destijds 525 gulden. Dat hebben we nog weken moeten bezuren, want het was ver boven ons budget. Liftend terug ging niet met dat grote ding, dus zijn we met de trein teruggereisd. Hij hangt nu hier, maar hij hing ook al in ons eerste huisje aan de Maria Louisastraat.

'We zijn er erg aan gehecht.'

'Ach, we hebben zoveel mooie verhalen en anekdotes. We hebben veel gereisd en overal veel moois vandaan gehaald. Soms liep Herman krom van het gewicht van zijn rugzak. Bijvoorbeeld in India, waar veel van onze prachtige Boeddhabeeldjes vandaan komen.'

'Elke november richten we onze woonkamer in als extra winkel. Privéspullen eruit, extra ingekochte winkelspullen erin. We hebben veel vaste klanten en krijgen altijd positieve reacties van bezoekers. Wil je als wijkgenoot uitgenodigd worden voor die speciale verkoopronde? Stuur ons dan even je e-mailadres.'

haaridee

“1001 ideeën
VOOR
hem & haar”

Bezoekadres:
Oranje Nassaustraat 19
8933 BR Leeuwarden

Contact:
(058) 213 52 56
haaridee@gmail.com
www.haaridee.eu

Maak nu je *afpraak*

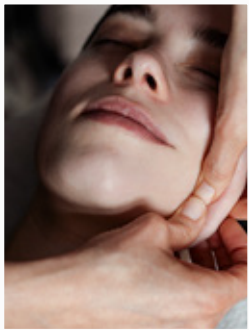
www.haaridee.eu

of koop je *producten* online

www.haarideeshop.nl

Volg jij ons al?

 @haaridee @haarideeforcurls @haarideeshop.nl

BENIEUWD WAT IK
VOOR JOUW HUID
KAN BETEKENEN?

Bij Salon Patricia ben je aan
het juiste adres voor zowel
huidverbetering als ontspanning.

Gezichtsbehandelingen

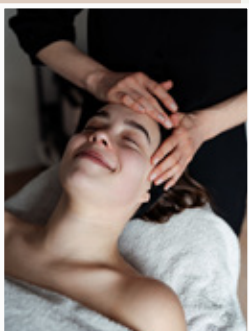
Fruitzuurpeeling

Bindweefselmassage

Microneedling

MAAK NU JE AFSPRAAK

www.salon-patricia.nl

SALON
Patricia
huidverzorging & make-up

Bezoekadres:
Oranje Nassaustraat 19
8933 BR Leeuwarden
(bovenverdieping van
Kapsalon Haaridee)

Contact:
0616802230
info@salon-patricia.nl
www.salon-patricia.nl
 @salon_patricia

Tekst en foto's: Femke Molenaar

DE WERELD EEN BEETJE MOOIER MAKEN DOOR AAN TE HAKEN (OF BREIEN)!

Terwijl u dit leest heeft misschien de eerste herfststorm al over Leeuwarden gewoed en krijgt u bij het lezen van alle herfstige artikelen mogelijk zin in zelfgemaakte erwtensoep. Ik typ deze woorden echter terwijl de mussen nog van het dak vallen en ik nog helemaal vol zit van de heerlijke zomervakantie die net achter de rug is.

Vakantie is voor mij een periode van go with the flow waarin ik vaak ruimte maak in mijn hoofd en in die leegte mooie ideeën opdoe. In deze column deel ik er graag eentje die mij dusdanig prikkelde dat ik alvast begonnen ben; het wildhaken en wildbreien.

Ook wel yambombing, -storming, guerrillahaken of -breien genoemd. Ik zag op verschillende plekken in Europa bruggen, perken, standbeelden en bomen opgefleurd met kleurige haaksels of breisels. Het maakte mij enorm vrolijk en inspireerde mij bij thuiskomst niet alleen tot het schrijven van dit stukje, maar ook om alvast te beginnen om hier in onze mooie Oranjewijk een rage terug te brengen.

Na enig googelen bleek namelijk dat het wildhaken en -breien niet iets nieuws is. Een dikke tien jaar geleden had dit fenomeen al her en der in Nederland de kop opgestoken. In blogs en tijdschriften uit die tijd stond steevast dat het doel van het wildhaken en -breien was om 'De wereld een stukje vrolijker te maken' en laat dat nou net de strekking van deze column zijn...

Na de zoveelste deken, tasje, omslagdoek en sjaal werd het sowieso tijd voor een nieuwe

uitdaging. Dankzij de vakantieinspiratie zal mijn uitdaging dus zijn om beetje bij beetje onze mooie Oranjewijk op te fleuren met mijn haaksels. Ik heb meer dan genoeg inspiratie om kleurige kwinkslagen voor in onze wijk te maken. In Portugal ontdekte ik fleurige gehaakte bloemen die bruggen versierden, bomen hadden regelmatig kleurige gehaakte of gebreide omhulsels en hier en daar waren de makers nog verder gegaan en hadden ze ook lantaampalen of de palen van straatborden kleurig bekleed.

Wat hoop ik dat dit schrijven en mijn eigen inzet gaat aansporen tot opvolging... Zeker als we het 'een beetje stiekem' doen, ieder

in zijn of haar eigen stukje Oranjewijk... Een gehaakte bloem in je voor- of geveltuintje, een gehaakt vogeltje op een tak, stukje bij beetje een boom bekleden of aanhakend op een andere stiekeme haak(st)er of brei(st)er verder gaan waar hij/zij gebleven was... Voor alle inwoners die niet de skills hebben, maar het wel willen leren, kunnen we wildhaakworkshopjes in ons buurthuis geven. Wil je liever fotograferen dan haaksels maken, maak dan mooie foto's van alle gevonden verfraaiingen en deel ze op al onze Oranjewijk Social Media om de rage nog beter onder de aandacht te brengen. Alle journalisten die in onze wijk wonen kunnen natuurlijk helpen door de rage die we met z'n allen ontketenen op te nemen in hun professionele activiteiten.

Kortom... als u op het Emmaplein tussen de nieuw -in mijn ogen wat braaf- aangeplante perken bijzondere 'stokrozen' en andere vreemde fleurigheden aantreft komende wat donkerder dagen, laat u zich dan vooral inspireren en... haak aan!

Tekst: Rita Hogerhuis

Foto's: Jolanda Klamer en Rita Hogerhuis

PADDENSTOELEN, DAT IS HET MOOISTE IN MIJN LEVEN

Als ik op een zomerse dag bij Jolanda Klamer in de Maria Louisastraat aanbel, zijn er nog nergens paddenstoelen te bekennen. Maar Jolanda weet precies wanneer het wildplukseizoen zal beginnen. 'In het voorjaar luiden morieljes het seizoen in. Nu is het wachten op begin september of misschien wel eind augustus. Dan is de grond vaak nog warm en er is veel regen geweest. Die combinatie zorgt ervoor dat de paddenstoelen letterlijk uit de grond schieten. Weet je dat ik dat eens zag gebeuren? Binnen een minuut, tsjak!', vertelt Jolanda enthousiast. 'Niemand gelooft mij, maar het is echt waar.'

MARIA LOUISASTRAAT: PADDENSTOELENSTRAAT!

Paddenstoelen zijn niet alleen mysterieuze verschijningen, maar spelen ook een cruciale rol in het evenwicht van de natuur en in onze keukens. Jolanda, professioneel kok, heeft al jarenlang een passie voor het zoeken en oogsten van paddenstoelen. Tot mijn verrassing is ze niet de enige wildplukker in de Maria Louisastraat. Er wonen in ieder geval nog twee wildplukkers en een thuis-kweker van paddenstoelen. 'Paddenstoelen plukken is verslavend,' zegt Jolanda, 'en het is natuurlijk reuze voordelig.'

In het najaar gaat ze het liefst dagelijks op pad, alleen of met haar overbuurman. 'Ik vertel hem mijn geheime adresjes en hij de zijne aan mij. Nee, die ga ik jou niet verklap-

pen,' grijnst ze. Omdat goede plukplekken in Friesland schaars zijn, vindt Jolanda er meer in Drenthe. Ze oogst paddenstoelen uitsluitend voor haar eigen keuken. 'Voor klanten kook ik alleen paddenstoelen op verzoek, bijvoorbeeld in een saus.'

500 GRAM PADDENSTOEL

Terwijl Jolanda koffie zet, laat ze me een prachtige vintage prent van paddenstoelen zien. 'Mooi he? Deze staat altijd bij mij in de keuken. Kijk, deze, deze, die en die pluk ik allemaal,' vertelt ze trots. Ze leerde het wildplukken van de moeder van een vriend, en hoewel ze nooit bang is geweest om paddenstoelen te plukken, blijft ze voorzichtig. 'Ik durf ook niet alles te plukken, hoor. Weet je dat ik wel eens een paddenstoel van 500

deel van de gevonden paddenstoelen. 'Ik

heb zo'n droogtoeren en daarna kun je ze gewoon in potten bewaren. Cantharellen en eekhoortjesbrood zijn geweldig om te drogen. En als ik ermee ga koken, dan week ik ze. En pas op, het weekwater moet je nooit weggooien. Dat doe je bij de soep of de risotto, of wat je er ook maar mee maakt. Dat geeft zo'n umami-smaak. Je kunt de gedroogde paddenstoelen ook vermalen tot poeder. Dat kun je altijd over je gerechten strooien. Heerlijk!' Ze wijst ook op de gouden match tussen paddenstoelen en tijm. Die is altijd goed.

ZWAMMEN BIJ JE VOORDEUR

Niet alles gaat altijd volgens plan. Bij de voordeur staat een plastic emmertje. 'Ja, dat was een broedsel van oesterzwammen,' vertelt Jolanda. 'Ik kreeg het van de buurman en heb geprobeerd ze op te kweken, maar ditmaal is dat mislukt. Soms gebeurt dat en weet je niet waar het aan ligt.' Gelukkig heeft ze nog nooit een giftige paddenstoel geplukt. Soms zijn gasten wat huiverig om haar wildgeplukte paddenstoelen te eten. Jolanda lacht: 'Dan neem ik eerst een hapje en zeg: kijk, ik val niet neer. En dan vinden ze het superlekker.'

Als we afscheid nemen, wijst Jolanda naar de berk in haar voortuin. 'Paddenstoelen groeien het liefst onder bomen als de berk en de eik. Ik gooide vorig jaar het paddenstoelenafval in de tuin en hop, daar had ik zomaar een paar paddenstoelen in de tuin.' Terwijl ik wegga, kan ik me levendig voorstellen hoe Jolanda in haar dromen 's nachts door Europa dwaalt, op zoek naar truffels, vergezeld van een hondje.

JOLANDA'S PADDENSTOELRECEPTEN

OESTERZWAMGYROS (8-10 PERSONEN)

Ingrediënten:

10 g zout
10 g paprikapoeder
5 g chilipoeder
10 g gedroogde tijm
3 g kaneelpoeder
10 g knoflookpoeder
10 g gemalen komijn
3 g uienpoeder
2 kg oesterzwammen
150 ml olijfolie

- Meng het zout en de specerijen tot een egaal mengsel.
- Scheur de oesterzwammen grof en meng met de gyroskruiden en olijfolie.
- Bak de gyros in een hete pan gaar.
- Lekker met tzatziki, olijven, tomaat, feta en met Grieks/Turks brood

PADDENSTOELNRISOTTO (6-8 PERSONEN)

Ingrediënten:

1,5 kg kastanjechampignons, in kwarten
10 g verse tijm
4 tenen knoflook, fijngehakt
100 g sjalot, fijngehakt
350 g Arboriorijst
200 ml sherry of droge witte wijn
1500 ml paddenstoelenbouillon
25 g eekhoorntjespoeder (maal gedroogd eekhoorntjesbrood in een vijzel/keukenmachine)
Water/olie/zout naar behoefte

- Doe de kastanjechampignons in een ovenschaal met tijm, knoflook en wat olijfolie en dek af met aluminiumfolie. Plaats in

een oven van 160 graden voor ongeveer 40 minuten. Haal voor de laatste 10 minuten het aluminiumfolie eraf.

- Pureer de kastanjechampignons tot een gladde massa en voeg evt. water en/of olijfolie toe.
- Smoor de gesnipperde sjalot in olijfolie.
- Bak de rijst 2 tot 3 minuten aan bij de sjalot en olijfolie tot deze glazig wordt. Blus af met de sherry of witte wijn. Voeg dan langzaam de paddenstoelenbouillon toe, zodat de rijst de tijd krijgt om het vocht op te nemen. Noot: niet alle bouillon in een keer toevoegen.
- Zorg dat je goed blijft goed roeren, zodat het zetmeel uit de korrels naar de oppervlakte kan gaan, zodat het kleverig wordt.
- Laat de rijst 1 minuut rusten en voeg de paddenstoelen crème en eekhoorntjespoeder toe. Breng op smaak met zout. Dien de risotto zo heet mogelijk op.

Lekker met Parmezaan en verse truffel.

BOSPADDENSTOELNSOEP (2-3 PERSONEN)

Ingrediënten

1 ui
2 tenen knoflook
200 ml groentebouillon
20 gram eekhoorntjesbrood (gedroogd)
30 gram boter
250 gram bospaddenstoelen
150 gram witte wijn (droog)
150 ml kookroom
Naar behoefte zout&peper

- Breng de bouillon aan de kook, haal van het vuur en laat het eekhoorntjesbrood hierin weken.
- Bak ui en knoflook in boter. Voeg de bospaddenstoelen toe en bak kort mee.
- Blus af met wijn en kook in tot de wijn is verdampt.
- Voeg de bouillon met eekhoorntjesbrood toe, breng aan de kook. Voeg de kookroom toe en breng opnieuw aan de kook.
- Laat de soep een uur staan om de smaken te laten ontwikkelen. Breng op smaak met zout en peper.

BON APPETIT

VOORZIENINGEN IN DE WIJK

NACHTOPVANG AAN DE OOSTERGOWEG

Tekst: Rita Hogerhuis
Foto's: Wender

EEN KIJKJE IN DE NACHTOPVANG

De namen in dit artikel zijn gefingeerd.

Klokslag half vijf gaat de bel bij de Nachtopvang van Wender aan de Oostergoweg. De eerste cliënten druppelen binnen. Medewerker Wonen en Welzijn Quirine, medewerker Veiligheid Henk en een beveiligingsmedewerker zijn op hun post tot een uur of tien. Daarna neemt de beveiliging het over voor de nacht. 'Ha Johan,' begroet Quirine een man op leeftijd die binnenkomt. 'Heb je nog wat in te leveren? Medicijnen, alcohol, drugs?'

Zonder morren maken de cliënten, of passanten zoals Quirine ze noemt en ik verder ook, hun zakken leeg. De ingeleverde spullen worden in genummerde bakjes bewaard. Het is maandag, de dag van de kamerswissel. 'We willen niet dat onze passanten zich teveel hechten aan een kamer. Ze zijn hier te gast, en dat moet helder blijven,' legt Quirine uit. Kamers met een raam zijn gewild, maar die zijn er niet voor iedereen. Bij binnenkomst willen ze graag weten met wie ze op de kamer slapen en wat de pot schaft. 'Er zijn regels,' vertelt Henk, die sinds 2002 bij Wender werkt, eerst jarenlang bij De Terp. 'Het is allemaal

een stuk menselijker geworden. Er is meer maatwerk mogelijk, en dat is een goede zaak.'

REGELS EN ROUTINE

Om in de Nachtopvang te mogen slapen, moeten de passanten beschikken over een verblijfsvergunning en boven de 18 zijn. Bovendien moeten ze een band met Friesland hebben. Ze moeten zich voor 13 uur aanmelden. Als ze zich willen afmelden, moeten ze dat voor 13 uur doen, anders betalen ze de bijdrage voor een verblijf van 7,50 euro. Dit bedrag is inclusief een maaltijd, het gebruik van wasmachines,

schon beddengoed, douches en een huiskamer waar ze gezellig kunnen zitten of een spelletje doen. Ook is er een spreekkamer waar ze gebruik mogen maken van een computer en een telefoon. In de huiskamer is een televisie en een koffiezetapparaat, maar de stekker gaat om 00.00 uur uit de televisie. Het koffiezetapparaat wordt uitgeschakeld om 22.45 uur. 'Dat is nodig omdat sommigen anders niet aan slapen toekomen en de hele nacht stuitend van de koffie voor de televisie blijven hangen,' legt Quirine uit.

'7,50 euro klinkt veel, maar als je nagaat dat de uitkeringen elk jaar omhooggaan kan de eigen bijdrage niet achterblijven. Veel daklozen houden aan het eind van de maand geld over. Dat wordt niet altijd besteed aan iets wat nuttig is.'

'Hoi Mandy', begroet Quirine een goed verzorgd meisje met blond haar. Zonder veel poespas levert ze 'haar zaakjes' in, laat zich fouilleren en loopt naar binnen. Quirine vertelt: 'Binnen is binnen hier. Ze mogen om 19 en 21 uur nog even naar buiten om te roken of te blowen, maar dan gaat de deur dicht.'

Tijdens de rondleiding door Quirine valt het op dat het in de Nachtopvang schoon is en fris ruikt. De bewoners maken zelf schoon. Er is altijd een groepje van zes dat dit op zich neemt. Overdag brengen de passanten vaak buiten door, soms de

hele dag drinkend of blowend. Ze hebben daarvoor vaste plekken bij de Dagopvang van het Leger des Heils aan de Tuinen, De Potmarge, in het Leeuwarder Bos of bij de skatebaan aan de Van Loonstraat.

ETEN EN SLAPEN ZO GAAT DAT HIER

Na het inleveren van hun spullen en het toewijzen van de kamers, worden de passanten gefouilleerd en wordt hun bagage doorzocht. Als ze willen, kunnen ze hun bagage vervolgens stallen in een afgesloten ruimte, zodat deze niet gestolen kan worden. Tot vijf uur arriveert de eerste groep, mannen en vrouwen, die allemaal weten hoe het werkt. Ze werken keurig mee en zijn beleefd.

Om vijf uur gaan de deksels van de pannen en scheidt Henk de passanten een warme maaltijd op. Vandaag staat er een Mexicaanse groenteschotel, bonen en rijst op het menu. Vanavond worden er 25

mannen en vrouwen verwacht, een laag aantal vergeleken met de 52 die in de win-

ter worden opgevangen. Dan kan het zelfs wel eens voorkomen dat er passanten slapen op matrasjes op de grond. Op de Algemene Opvang zijn nog zes plaatsen beschikbaar, mocht er behoefte aan zijn. De mannen en vrouwen slapen geschei-

den, maar de tussendeur blijft open zo lang de avonddienst aanwezig is. De deur gaat om 23.00 u. wel dicht voor de nacht.

DOOR CORONA MEER MENSEN OP STRAAT

Sinds de coronapandemie zien de medewerkers een toename van het aantal daklozen in Leeuwarden. 'Het betreft de nasleep ervan. Veel problemen zijn destijds onbehandeld gebleven, en dat zie je nu terug,' vertelt Quirine. Ook ontvangt de Nachtopvang veel drugs- of drank

gerelateerde daklozen of mensen die door financiële omstandigheden dakloos werden. 'Melden passanten zich aan bij de Nachtopvang dan krijgen ze standaard trajectbegeleiding toegewezen. Er wordt gevraagd wat iemand graag wil en dan kijken we of we daarnaar toe kunnen werken. Zelfstandig wonen of doorstromen naar de Algemene Opvang. Voorwaarde is dan wel dat ze vrij zelfstandig moeten kunnen functioneren.'

In de opvang verblijven jong en oud, man en vrouw, allochtonen en autochtonen door elkaar. Sommigen komen er al jaren met tussenpozen. Hoewel de opvang in principe voor drie maanden is, wordt er

in penibele situaties wel eens een oogje toegeknepen. 'De passanten kennen elkaar, maar van een hechte gemeenschap is geen sprake. Ze zitten met elkaar opgescheept. Afgezien van wat akkefietjes is de sfeer meestal gemoedelijk. En als er zich iets voordoet is het belangrijk om situaties te de-escaleren.'

HET LEVEN VAN DE PASSANTEN

Johan, de oudere dakloze, is een van de passanten. Zijn Aziatische vrouw kocht

een enkeltje Nederland voor hem vanwege 'medische problematiek'. 'Hij is hier nu anderhalve week, voelt zich ontheemd en verlangt naar de Filipijnen en zijn dochtertje van vijf,' vertelt ze.

Later die middag meldt Peter zich aan, een man met een zongebruinde kop in een tropisch wit tenue. Hij zeult twee koffers mee en is hier voor het eerst. Na drie maanden op Cyprus te hebben doorgebracht, komt hij nu rechtstreeks van Schiphol. Zijn hond, die mee terug vloog, mag niet mee naar de opvang en zit in een asiel in Drachtstercompagnie. Peter heeft een air over zich als een man van de wereld die hier niet echt hoort. 'Die koffers daar hebben we hier geen plek voor,' zegt Quirine. 'Je moet morgen naar de dagopvang

van het Leger de Heils op de Tuinen en vragen of ze de koffers daar voor je willen bewaren.' Na de bagagecontrole krijgt Peter als nieuweling een kamer toegewezen in het voorportaal. Nieuwelingen worden de eerste nacht geobserveerd voor ze bij de groep worden geplaatst.

UITDAGINGEN OP DE WERKVLOER

Het werk in de Nachtopvang brengt uitdagingen met zich mee, zoals blijkt uit de interacties met de passanten. Quirine toont bewonderenswaardig geduld, zoals wanneer twee passanten klagen over hun kamer zonder raam. 'Wij hebben 13 en die heeft geen raam. Dat hoeven wij niet te tolereren. We krijgen daar geen lucht. Wie

zit er in 15?' vragen ze. Quirine blijft rustig en legt geduldig uit dat ze niets gaat veranderen aan de kamerindeling.

Ook Jerry, een andere cliënt, zorgt voor uitdagingen. Quirine begroet hem bij binnenkomst. Na het protocol van inleveren van spullen en fouilleren loopt hij naar de eetzaal. Al gauw komt hij bij het kantoor met zijn bord in zijn hand en moppert en scheldt. 'Iemand zoekt ruzie met mij, jij mag mij wel doodmaken!', zegt hij boos. Quirine probeert hem te sussen: 'Hé Jerry, nou even rustig. Niet mensen gaan lopen uitdagen.' Jerry eet zijn bord leeg in het voorportaal en vertrekt mopperend, ondanks zijn reservering voor de nacht. 'Zo gaat het altijd met hem,' vertelt Quirine. 'Hij is hier, krijgt problemen en vertrekt meteen weer.'

DANKBAAR WERK, ELKE DAG WEER

Ondanks de uitdagingen vindt Quirine haar werk in de Nachtopvang dankbaar. 'In het dagelijks leven kan ik best opvliegend zijn, maar op het werk heb ik heel veel geduld met mensen,' zegt ze. Ze werkt nu 4,5 jaar bij de opvang en voelt zich duidelijk op haar plek. Een heel bijzonder moment vond ze toen Sinterklaas op 5 december op bezoek kwam met cadeautjes. Het was een echt feest. Ze mochten allemaal even bij Sinterklaas op schoot.'

Johan komt aanslenteren en wrijft over zijn buik. Hij voelt zich niet helemaal lekker. Hij maakt zich ook zorgen, want hij wil terug naar vrouw en kind. 'Mijn geld komt, maar die Duitse probeert het in te pikken. Dat is een dik probleem. Ik moet geld hebben voor een ticket.' Wie de Duitse is? Geen idee. Quirine belooft dat een medewerker morgen met hem naar de pinautomaat gaat om te zien of er geld op zijn rekening staat.' Gerustgesteld scharrelt hij weer terug naar zijn kamer.

Quirine vertelt dat vrijwilligers welkom zouden zijn om de sleur van de passanten

te doorbreken, een praatje met ze te maken of een spelletje te doen. 'De medewerkers doen dat ook wel, maar we hebben niet altijd tijd.' Ook is er een chronisch tekort aan handdoeken en verzorgingsproducten, zoals kammen, haarborstels, haarwax, crème voor zowel mannen als vrouwen, altijd welkom.*

GOEDE NACHT!

Als ik afscheid neem en vertrek heeft reiziger Peter net gegeten en is zijn bagage

gecontroleerd. Hij betreft zijn kamer in het voorportaal. Ik wens hem alvast een fijne nacht. Ik loop naar buiten met een hoofd vol indrukken van deze mensen, die net als jij en ik zijn, maar die het in het leven zoveel minder hebben getroffen.

ACTIE

Heb jij handdoeken of verzorgingsproducten die je wilt doneren, dan mag je deze de komende week van 30 september t/m 6 oktober inleveren bij Willem Lodewijkstraat 139 in Leeuwarden.

Graag even bellen van tevoren (06 - 280 621 18).

wij zijn
www.jouw
tandarts.frl

jouw
tandarts

Bas Petit
Hans Scholtanus

Sixmastraat 66
8932 PA
Leeuwarden

058 2552888
info@jouwtandarts.frl
www.jouwtandarts.frl

FYSIOFRISO

Sinds juli 2012 zijn wij als praktijk werkzaam binnen het medisch centrum Buitenhove. Deze stap bracht ons meer ruimte, een grote en goed uitgeruste oefenzaal en meerdere zorgdisciplines onder een dak.

Het **Fysiofrisoteam** bestaat uit acht fysiotherapeuten en één oefentherapeute, ieder met een eigen specialisme. Hiermee proberen wij de voor U optimale zorg te verlenen. Onze benaderingswijze is individueel gericht, met persoonlijke aandacht en professionele begeleiding. Binnen onze praktijk bestaan er ook mogelijkheden om te oefenen in klein groepsverband.

Onze therapeuten:

Ynse de Boer
*Fysiotherapeut
Manueel therapeut*

Peter Stam
*Handtherapie
Medical taping
Echografie*

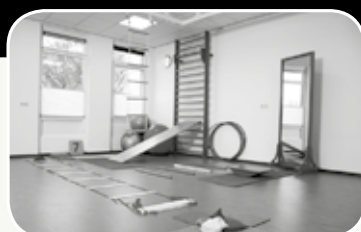
Dick de Roest
Fysiotherapeut

Ita de Roest-Luth
*Fysiotherapeut
Bekkenfysiotherapeut*

Sina Keuning
*Fysiotherapeut, Haptonomie,
Psychosomatische
Fysiotherapie*

Mart Haan
Geriatric fysiotherapeut

Wietske Siemensma-v.d. Ploeg
Kinderfysiotherapeut

EEN FORTUIN MET PADDENSTOELEN IN JE TUIN

Vooral in de herfst schieten paddenstoelen in hoog tempo uit de grond. Waarom eigenlijk? En wat zijn het voor organismen? Kun je er iets mee voor in je tuin? Genoeg vragen. Ik zal jullie meenemen in de bijzondere wereld van paddenstoelen.

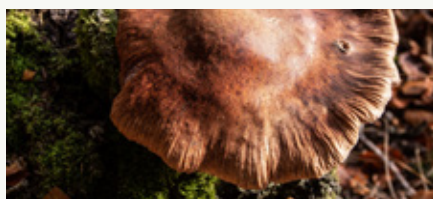
WAT ZIJN PADDENSTOELEN?

Een paddenstoel is geen plant, maar een vruchtlichaam van een schimmel. Meestal leeft die schimmel onzichtbaar voor ons onder de grond. Het geheel wordt de zwam genoemd. Het netwerk aan schimmeldraden krijgt bovengronds uitlopers waar paddenstoelen uit groeien en deze zien we dan. De paddenstoel is vergelijkbaar met de vrucht van een appelboom: de appel. Alleen is de 'boom' in dit geval niet zichtbaar. Iedere paddenstoel is een schimmel, maar niet iedere schimmel is een paddenstoel!

STOFZUIGERS VAN DE NATUUR

Paddenstoelen zijn geweldige 'stofzuigers' in de natuur. Ze ruimen veel organisch materiaal op zoals hout, bladeren en dode wormen. Ze zijn verantwoordelijk voor 90% van het organisch opruimen in de natuur. Ook maakt de paddenstoel voedsel voor planten. De kleverige schimmeldraden hebben een anti-erosie functie. Bovendien worden ze ook nog gebruikt voor antibiotica.

HOE GROEIEN PADDENSTOELEN?

Onder de hoed van de paddenstoel zitten de sporen, de 'zaden' van een paddenstoel. Net zoals er in een appel ook zaadjes zitten: de pitten. Uit de sporen van de paddenstoel groeien lange witte draden: de zwamdraden. Heel veel zwamdraden samen noemen we een zwamvlok (of het mycelium). Uit de zwamdraden (onder de grond) vormen zich kleine bolletjes. Na een tijdje komen de bolletjes boven de grond, vouwen zich open en de hoed van de paddenstoel komt tevoorschijn.

ECHTE HERFSTAANBIDDERS

In de herfst is de grond vaak nog warm. Er is een relatief hoge grondtemperatuur en -vochtigheid doordat het veel regent. Omdat een paddenstoel groeit door zich vol te

zuigen met water, zijn dit ideale omstandigheden voor paddenstoelen om te groeien. Ook komt er in de herfst veel organisch materiaal beschikbaar. Een zwamvlok moet wel wat te eten hebben natuurlijk! Als de herfst voorbij is en de paddenstoelen niet meer zichtbaar zijn, zijn de schimmeldraden nog wel aanwezig in de bodem. Hij valt alleen niet of minder op. Er zijn dus eigenlijk het hele jaar door paddenstoelen, maar de meeste in de herfst.

HOE KAN IK DE KOMST VAN PADDENSTOELEN VERGROTEN IN DE TUIN?

- Leg takken of houtsnippers op de grond
- Ruim een hoekje van je tuin niet op
- Gebruik organische mest in plaats van kunstmest
- Laat een gekapte boom liggen of laat de stronk staan

EETBARE PADDENSTOEL VOOR BINNEN

Je kunt binnen ook aan de slag met schimmels. Je kunt namelijk oesterzwammen kweken. Dit kan eenvoudig door een kant-en-klaar potje te kopen met schimmels van een oesterzwam. Door middel van koffiedik kun je de schimmels in de pot laten uitgroeien tot kolossale oesterzwammen. Deze kun je vervolgens ook eten. Eet smakelijk!

Veel succes, Marten Odinga

Voor recepten kijk bij
'Over de Kook' op pagina 27.

COLOFON

REDACTIE

Fransje Grisnich
Japke Hoekstra
Rita Hogerhuis
Sita Koning

KOPIJ

Kopij Winterglossy 2024 aanleveren
vóór 22 november 2024
Mail naar: redactie@oranjewijk.nl

CONTACTPERSOON

Fransje Grisnich
Tel 06 5198 5445

VASTE COLUMNS/SCHRIJVERS

Gerco van Beek
Luuk van der Veen
Siem van Duinen
Femke Molenaar
Mirjam Pruiksmā
Marten Odinga

GASTSCHRIJVERS

Erika van Driel

GRAFISCHE VORMGEVING

en **OPMAAK**
Gilbert Terpstra, Verkorteweg CCM

FOTOGRAFIE

Fransje Grisnich
Sita Koning
Japke Hoekstra
en anderen

OPLAGE

1000 stuks

BEZORGING

Sake en Jisk

PRINT

Copy Service Leeuwarden

JAARGANG 24

Herfst 2024

WWW.ORANJEWIJK.NL

INFORMATIE EN CONTACTGEGEVENS

WWW.ORANJEWIJK.NL

FACEBOOK: [Oranjewijk Leeuwarden](#)

BESTUUR WIJKVERENIGING

(info@oranjewijk.nl):

Mirjam Pruiksmā,
voorzitter; voorzitter@oranjewijk.nl

Gerben Dijkstra,
penningmeester;
penningmeester@oranjewijk.nl

Tino Renkema, lid
Janna Kaspers, lid

WIJKPANEL

(wijkpanel@oranjewijk.nl):

Vacature, voorzitter
Jochum Admiraal, secretaris
Christine Pietersen, penningmeester
Mirjam Pruiksmā, lid

NIEUWE ENERGIE ORANJEWIJK

Wordt lid van **NEO** voor € 2,50 per jaar (ruim 100 wijkbewoners gingen u al voor) en profiteer van alle info, inkoopvoordelen en nuttige adviezen die NEO haar leden biedt.

Ga naar //nieuweenergieoranjewijk.nl/doe-mee-en-word-lid/
of mail naar
info@nieuweenergieoranjewijk.nl.
Het virtuele loket, voor vragen en tips:
energieloket@nieuweenergieoranjewijk.nl

BUURTHUIS

adijkstra@gmx.com
Beheerder: Auke Dijkstra
06-23735920.

EN VERDER

Moestuin:
oranjehof@oranjewijk.nl
Kinderactiviteiten:
kindercommissie.oranjewijk@gmail.com
Boomspiegelcommissie:
Ines.jonker@gmail.com
Redactie wijkblad:
redactie@oranjewijk.nl
Oud papier, coördinator
Pjotr Blom, pjotrblom@live.nl

Wij staan voor u klaar!

- Onderhoud personenauto's
- Onderhoud bedrijfsauto's
- Onderhoud campers
- Onderhoud leaseauto's*
- APK
- Aircoservice
- Accu's
- Banden
- Storingsdiagnose
- Verkoop nieuwe en gebruikte auto's (gemiddeld 50 auto's op voorraad!)
- Private Lease
- Zakelijke Lease
- Financiering
- Uitlijnen
- Zoekopdracht naar de door u gewenste auto!
**Afhankelijk van welke leasemaatschappij*

ORANJEWIJK ORANJE

